

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Najczęściej cytowany artykuł o Covid-19 wycofany

Kontrowersyjny artykuł naukowy z 2020 r., który wskazywał, że lek przeciwmalaryczny hydroksychlorochina może być obiecujący w leczeniu Covid-19, został ostatecznie wycofany.

Publikacja, od początku budząca krytykę środowiska badawczego, była cytowana niemal 3200 razy, co czyni ją najczęściej cytowanym badaniem dotyczącym COVID-19.

Jest to jednocześnie drugi pod względem liczby cytowań wycofany artykuł w historii.

Publikacja ukazała się 20 marca 2020 r. w czasopiśmie „International Journal of Antimicrobial Agents”. Opisywała badanie z udziałem zaledwie 36 uczestników, w którym oceniano skuteczność leczenia chorych na Covid-19 dawką 600 mg hydroksychlorochiny. Część z nich otrzymywała dodatkowo antybiotyk - azytromycynę.

Autorzy badania doszli do wniosku, że hydroksychlorochina „znacząco redukuje lub eliminuje obciążenie wirusowe u pacjentów z Covid-19”, a pozytywny efekt wzmacnia jednoczesne podawanie azytromycyny.

Artykuł szybko zyskał ogromne zainteresowanie. Informacje na jego temat podchwyciły media, a także ówczesny prezydent USA Donald Trump, który stał się jednym z głównych orędowników stosowania hydroksychlorochiny w leczeniu choroby powodowanej przez SARS-CoV-2.

Jednak niemal natychmiast po publikacji zaczęły pojawiać się ostre słowa krytyki ze strony środowiska naukowego. Po pierwsze wątpliwości budziła bardzo mała liczba uczestników badania. Po drugie zadziwiający był niezwykle szybki proces recenzji - od złożenia manuskryptu do jego akceptacji minął jeden dzień, a do ostatecznej publikacji kolejne trzy.

Elisabeth Bik, mikrobiolożka i rzeczniczka uczciwości naukowej, na swoim blogu „Science Integrity Digest” opisała te wątpliwości już 24 marca 2020 r. Wskazywała na podejrzenie krótki czas między uzyskaniem zgody etycznej a rozpoczęciem badania, brak randomizacji - złotego standardu w badaniach klinicznych - oraz usunięcie z wyników danych czterech pacjentów, z których trzech trafiło na intensywną terapię, a jeden zmarł.

W miarę trwania debaty zaczęły się pojawiać kolejne badania weryfikujące skuteczność hydroksychlorochiny w terapii Covid-19; żadne z nich nie potwierdziło pierwotnych, obiecujących wyników. Nie powstrzymało to jednak entuzjastów tej metody. W niektórych stanach USA rozpoczęto magazynowanie leku, a prezydent Trump wielokrotnie zachwalał jego działanie, mimo że amerykańska FDA (Agencja Żywności i Leków - Food and Drug Administration) w kwietniu 2020 r. ostrzegła przed ryzykiem powikłań sercowych związanych z jego stosowaniem.

Artykuł przez cztery lata był najczęściej cytowaną publikacją związaną z pandemią. W rankingu Retraction Watch stał się też drugim najczęściej cytowanym artykułem naukowym, jaki kiedykolwiek wycofano. Co ciekawe, jest to także 28 wycofana publikacja, której współautorem był Didier Raoult, emerytowany mikrobiolog z L'Institut Hospitalier Universitaire Méditerranée Infection w Marsylii.

„Wycofanie musi stanowić początek szerszego kwestionowania prac wykonywanych pod nadzorem profesora Didiera Raoulta, w szczególności tych dotyczących hydroksychlorochiny. Istnieją podejrzenia, że badania te nie spełniają standardów etycznych i naukowych, a niektóre są przedmiotem postępowań sądowych” - oświadczyło niedawno Francuskie Towarzystwo Farmakologii i Terapii.

Ostatecznie po latach krytyki, wskazującej na poważne wady metodologiczne, a także konflikt interesów redakcji (jeden ze współautorów był redaktorem naczelnym wydawcy), czasopismo wycofało publikację oraz wydało szczegółowe oświadczenie na ten temat. W dokumencie wymieniło liczne błędy i niespójności, a także potwierdziło, że nawet sami współautorzy (trzech z nich) wskazywali na poważne problemy z rzetelnością badania.

„To naprawdę dobra wiadomość. Ten artykuł nigdy nie powinien zostać opublikowany, a skoro już do tego doszło, powinien być natychmiast wycofany” - powiedziała Elisabeth Bik w wywiadzie dla „Nature News”.

Źródło: pap.pl

<https://laboratoria.net/aktualnosci/32336.html>

15-06-2026

Stu najzdolniejszych naukowców dostanie ponad 3 mln zł

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej (FNP) ogłosiła listę .

15-06-2026

Trwa nabór na studia dla popularyzatorów nauki

Do 21 sierpnia trwa nabór na studia podyplomowe "Komunikacja naukowa i popularyzacja nauki".

15-06-2026

Znamy najlepszych młodych popularyzatorów

nauki

W polskim finale konkursu FameLab.

15-06-2026

Aż połowę studentów cechuje negatywna emocjonalność

Oraz wycofanie z relacji społecznych.

15-06-2026

Kofeina wpływa na jakość nocnego wypoczynku

Może skracać sen lub utrudniać zasypianie.

15-06-2026

Myślenie spiskowe towarzyszy człowiekowi od wieków

Wskazał w rozmowie z PAP psycholog dr Michał Kosakowski z UAM.

15-06-2026

[Nieufność wobec szczepień ma źródła psychologiczne](#)

Szczepienia są jednym z najskuteczniejszych narzędzi ochrony zdrowia publicznego.

15-06-2026

[Prof. Agnieszka Chacińska z Nagrodą Polskiej Akademii Nauk](#)

Biołożka molekularna i dyrektorka Międzynarodowego Instytutu PAN

Informacje dnia: [Stu najzdolniejszych naukowców dostanie ponad 3 mln zł](#) [Trwa nabór na studia dla popularyzatorów nauki](#) [Znamy najlepszych młodych popularyzatorów nauki](#) [Aż połowę studentów cechuje negatywna emocjonalność](#) [Kofeina wpływa na jakość nocnego wypoczynku](#) [Myślenie spiskowe towarzyszy człowiekowi od wieków](#) [Stu najzdolniejszych naukowców dostanie ponad 3 mln zł](#) [Trwa nabór na studia dla popularyzatorów nauki](#) [Znamy najlepszych młodych popularyzatorów nauki](#) [Aż połowę studentów cechuje negatywna emocjonalność](#) [Kofeina wpływa na jakość nocnego wypoczynku](#) [Myślenie spiskowe towarzyszy człowiekowi od wieków](#) [Stu najzdolniejszych naukowców dostanie ponad 3 mln zł](#) [Trwa nabór na studia dla popularyzatorów nauki](#) [Znamy najlepszych młodych popularyzatorów nauki](#) [Aż połowę studentów cechuje negatywna emocjonalność](#) [Kofeina wpływa na jakość nocnego wypoczynku](#) [Myślenie spiskowe towarzyszy człowiekowi od wieków](#)

Partnerzy